

Ohjeita lopputyön kirjalliseen osaan!

“Meil on hyvi viel aikaa”

“Onks meillä vaa kuukaus aikaa?”

“On se hieno!”

kammottava skeletoni.png

Ajatuksia

-Ei tästä tuu mitään.

“Tästä tulee iha sairaa siisti”

“Koska tän pitää olla valmis?”

“Hyvä kun ei green screen toimi”

“Vois pitää evästauon tässä välissä”

“Me joudutaan maksaan siitä että joudutaan editoimaan jotain paska green screeniä tunnin”

“Taas pitää renderöidä”

-“Muistettiinkohan me tallentaa?”

(menee katsomaan YouTubea)

-“No sehän nähään ensi viikolla.”

“Vittu tää editointi on raskasta”

“Hyvä idea!”

“Ei tää tuu ikinä valmiiks”

“Ai vittu tää on kovalla”

“Helvetin hyvä vaikka itse sanonkin”

“Eikös päivä oo jo pulkassa” -Matias, klo 17.10

“Meidän budjetti on varmaa vaan eväät”

Omien havaintojen, tunteiden ja kokemusten sanallistaminen on osa taiteellista oppimisprosessia. Työskentelyprosessin dokumentaation tarkoitus on ilmaista tekijän ajattelua.

Miksi kirjallinen osa tehdään?

Dokumentaatioissa pääset avaamaan tekemiäsi ratkaisuja ja valintoja, joista valmis työ koostuu. Kerro mahdollisimman rehellisesti työskentelysi eri vaiheista ja ajatuksistasi työskentelyn aikana. Lopputyösi ”puhuu” kyllä itsekin, mutta vain sinä voit kertoa asioita, joita se ei ääneen voi sanoa. Kirjallisessa osassa voit myös auttaa lopputyötäsi ”puhumaan”.

Kirjallisen osan kautta pääset kertomaan ajatuksistasi ja tuntemuksistasi. Se on jäsenneilyä ääneen ajattelua. Haasteet, ongelmat tai epätietoisuus ovat lukijalle yhtä kiinnostavaa kuin onnistumisetkin. Ole avoin! Hyvä kysymys on vaikkapa: Mikä oli vaikeinta?

Rehellisesti ja rinta rottingilla voit kertoa myös onnistumisista, työskentelyn tuomasta voiman tunteesta tai kaikesta siitä hyvästä, jota työskentely tuottaa. Jos/kun pääsi on ollut välillä tyhjä tai turta, on sekin syytä kertoa.

Kirjallinen osa arvioidaan osana kokonaisuutta, lopputyötä ja syventäviä opintoja.

Miten?

Käytännössä lopputyön dokumentaation tulee kuvata työskentelyä ja sen eri vaiheita, aivan alusta aivan loppuun. Lopputyö on prosessi, kerro siis koko matkasta. Dokumentaatio sisältää työskentelyn kuvauksen, valmiin teoksen kuvauksen ja itsearvioinnin. Se voi sisältää kuvia työskentelystä, luonnoksia, suunnitelma jne. Kaikki on matskua.

Dokumentaation pohjana voi käyttää työpäiväkirja ja työskentelyyn liittyviä muistiinpanoja. Työpäiväkirja on henkilökohtainen, eikä sitä tarvitse välttämättä esitellä kokonaisuudessaan.

Kirjoita asioita ylös. Niistä dokumentaatio lopulta rakentuu.

Käytä rikkaasti sellaista kieltä, jota normaalistikin taiteesta puhuessa käytetään. Se kieli on olemassa juuri tätä varten.

Jaa ajatuksiasi ja kirjoituksiasi jo hyvissä ajoin opettajiesi kanssa. He kommentoivat ja auttavat sinua eteenpäin.

Millainen?

Kirjallisen osan muotoa ei ole määritelty. Voit tehdä sen käsin kirjoittamalla, piirtämällä, leikkaamalla ja liimaamalla. Sen voi tehdä sähköisesti millä tahansa tekstinkäsittelyohjelmalla tai muita nykyajan välineellä, joilla ajatuksia, kuvia ja muita dokumentteja voi kasta yhteen.

Dokumentaatio voi olla mikä tahansa järjestelty kirjoitusten, kuvien, äänitysten ja videoiden kokoelma; vaikkapa verkkosivut tai instagram-tili. Tärkeintä on, että välineet tukevat omaa työskentelyäsi, ajatuksesi pääsevät esille ja että dokumentti on jaettavissa.

Lopputyön dokumentaatiosi muoto: (voit muokata ja soveltaa tätä vapaasti)

- kansilehti (koulu, vuosi, ohjaaja, työn nimi, tekijän nimi)
- sisällysluettelo
- johdanto (kerro itsestäsi ja opiskelustasi aimokoulussa, millainen on suhteesi kuviin, taiteeseen, käsityöhön...)
- alkuperäinen suunnitelma (miten olet päätenyt aiheeseen, mistä sait idean jne.)
- työskentelyn kuvausta (mitä olet tehnyt ja miksi olet tehnyt tietyt valinnat: otteita työpäiväkirjasta, kuvia ja kuvatekstejä, suunnitelmia, luonnoksia, kokeiluja, näytteitä jne.)
- valmiin työn esittely (sanallisesti ja kuvallisesti)
- itsearviointi (katso apukysymykset itsearviointiin)
- lopuksi (kiitokset tai/ja katsaus tulevaan)
- Kirjallisen osan on hyvä olla sellaisessa muodossa, että sen voi lähettää sähköpostissa lopputyön arvioijalle. Jos tee kirjallisen osan käsin, se voidaan valokuvata tai skannata tätä varten. Tämän voi tehdä koululla. Lähetä valmis lopputyön dokumentaatiosi omalle opettajallesi ja lopputyöryhmän ohjaajalle (antti.hamalainen@hameenlinna.fi).

Apukysymyksiä! (näitäkin voit muokata ja soveltaa tätä vapaasti)

Kysymyksiä työskentelyn kuvaamiseen: Mitä teit ja miksi? Kuinka työskentely sujui? Millaisiin ongelmiin törmäsit? Millaisia materiaaleja ja välineitä käytit? Miksi juuri nämä materiaalit ja välineet? Oivalsitko jotain uutta päättötyötä tehdessäsi? Pidetkö aktiivisesti työpäiväkirjaa? Pysytkö aikataulussa? Kuinka itsenäisesti työskentelit? Tekisitkö joitain nyt toisin jos aloittaisit päättötyön tekemisen uudelleen?

Kysymyksiä valmiin työn kuvaamiseen: Miltä valmis työsi näyttää? Kuvaa myös sellaisia asioita, jotka eivät näy. Jos työsi on tuote, kuvaa sen käyttöä. Käytä rikkaasti ja säästelemättä adjektiiveja.

Kysymyksiä itsearviointiin: Kuinka saavutit itsellesi asettamasi tavoitteet? Kuinka alkuperäiset suunnitelmasi toteutuivat? Muuttuivatko suunnitelmasi työskentelyn aikana? Mitä tekisit nyt toisin. Pystytkö ilmaisemaan sitä mitä halusit? Miltä tuntuu asettaa valmis työ esille? Mitä opit?